

Budapest, 1878.

33. szám.

Augusztus 15.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Az ipar-oktatás.

A nemzetek jólléte sok tekintetben függ az ipar virágzásától. Az iparos osztály a társadalmi rétegek közt nem megvetendő tért foglalván el, annak munkaköre, iránya, elfoglaltsága, mesterségeikben való gyakorlata és jártassága mind megannyi figyelemre méltó körülmények, melyek amily fontosak a nemzetgazdákra nézve, époly irányadó befolyásuak a socialis kérdések megoldásánál. Innét igen helyesen iparkodik keretébe vonni a mai népoktatási tervezet az iparágak könnyebb, gyermekeknek való nemeit, melyeket már kora éveikben gyakorolgtván, bizonyos iparkedvre, a későbbi nehezebb ágakhoz eleve szükséges routine-re tehetnek szert. De egyéb okokból is helyeseljük s tiszta szívből üdvözöljük a kora iparoktatás üdvös meghonosítását.

Ezen okok közt a legnyomósabb az ipar országos pangása. Az iparüzlet emberei alig képesek megteremteni mindennapi kenyerüket, mert az általános iparszabadság a solid munkájú iparosokat előli a kontárkodók vakmerő versenyével. Bármennyi rosztat mondjanak is a régi czéhéletre, tetemes árnyoldalai mellett az mégis önmagában hordta a mesterségeikben értetlenek és éretlenek korlátozását mint oly lényeges alapfeltételt, mely kizárta az iparágak jövőjére káros hivatlanokat. Ugy látszik e hiányokat, az általános iparszabadság eme lényeges hibáját némileg helyreütni lesznek hivatva az ipartársulatok.

Tárgyunkhoz térve, az iparoktatás sikeres felkarolását hangsúlyozzuk ma, midőn az iparos osztály léte oly amilyenre fenyegetve van. Akár hány családapa ferde fenyegetése rossz tanuló gyermekéhez e szavakból szokott állni: »Megállj, majd inasnak adlak!« Oly

mindennapi e felfogás és szólam, mégis borzadást kelt bennünk, midőn reprodukáljuk.

Hát az iparosok oly megvetett, a heloták rangjához számított osztálya-e az emberiségnek? Nézzük külföldön az iparosokat, Hamburgban, Franciaországban és Angliában s azt fogjuk tapasztalni, hogy tisztességes, nem csak jó módú, de gazdag és művelt egyénekből állanak, még pedig igen csekély kivétellel. Miért? Mert külföldön tervszerűleg nevelik az iparosokat, nem pedig mint nálunk, az iskolától csapják el az iparágakhoz, ha van kedvök reá, ha nincsen. Ezen a ferdeségen kell igazítanunk, mert ily állapotban becsületes, művelt, szakmájokat értő iparosokra hiában számítunk s vele együtt hazai iparunkat is eltemetjük.

Nézetünk szerint mindkét nembeli ifjúságnak kell adni teret, hogy az iparágak könnyűbb nemeit kora éveikben gyakorolhassák. Áldva emlékeznek majdan azon előrelátó honfiakra az unokák, kik e nagyszerű eszmét, a hazai ipar megmentésének eszméjét felkarolva a közügyeknek áldozának.

A példák sem hiányzanak már. Besztercebányán Ipolyi Arnold püspök ur létesítte ipariskolát a tapasztalt Dvihally ur vezetése alatt, honnét már is több hazai fürdő nyereséges tárgyakat, melyek a külföldi műipar-cikkeket lassankint kiszorítják. Ugyanezen püspök ur, a lányok műipari oktatására is állított föl egy nőiskolát, hol az egyházi himzés-, varrás- és rokon művészetekben nyernek apácák vezetése alatt oktatást. Szombathelyen a csipkekészítésre van női ipariskola. Esztergamban a tanítóképezdében az u. n. lombfűrészelés oly kedvelt foglalkozás és oly sikerrel üzetik, hogy a miniszter figyelmét is lekötötték a csinos ezikkek. Zay-Ugróczon, Rimbaszombatban és egyebütt külön ipar-

skolák állítottak föl, melyekben egyes buzgó hazafiak ernyedetlen szorgalommal dolgoznak az ipar jövőjének biztosítására. *)

Nem győzzük az e thema feletti gondolkodást s az iparoktatás gyakorlati kivitelét a hazai lelkészek, tanárok és néptanítók figyelmébe ajánlani!

A multból tanulva, a jelent felhasználva dolgozunk a jövő érdekében, Magyarország egyik ősi, féltett kincseért, a haldokló műiparért!

Emér.

A haldokló keresztény.

Vége lesz már, vége bánatimnak,
Nyugalmat lel zaklatott szívem.
Már nem érzem tövis-koszorúmnak
Szurdalását meghült fejemem.

Ezt a szívet, mely oly lánggal égett —
S lángja olykor bűnös is vala —
Nem hevíti már a földi élet
S a mulandó élvek mosolya.

Még a szeretet sem hat reája.
Már nem érzi forró könyeteket:
Egy lépés csak a halál hazája
S im hogy elválasztott töletek!

Ah megyek már, hozzátok hajómat,
S tegyetek beléje engemet;
Evezöm lesz drága Megváltómnak
Szent keresztje, mely bizton vezet.

A mulandóságnak tengeréből
Kimagaslik mint egy Ararát
A Kálvárja, melynek tetejéről
Jézus felém nyújtja szent karját.

Ah bár érzem bűneimnek súlyát,
Irgalomnak atyja, Jézusom!
Aki a latort is boldogitád —
Engem is vigy mennybe karodon!

Szulik József.

A régi tölgyfa szekrény.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

»Hah! kocsai állott meg ajtóm előtt, ily időben! —
Kopogtatnak! — Mi lehet ez? — Valaki talán, ki
zavarban van, ügyeit akarja rendezni s a család ezüst-
neműjét zálogba tenni, talán egy grófnő családi éksze-
reket hozott elzalogosítani — csak tessék bejönni!«

*) Örvedetes jelenségnek mondható, hogy Szabó Endre ipar-
iskolai igazgató műve »A kézimunka tanítása a népiskolákban« rövid idő
alatt második kiadásban is megjelent. Ajánljuk a jeles szakművet t. olva-
sóink figyelmébe. Ára 72 kr.

Kinyitotta az ajtót és kinézett a szakadó esőbe.
Egy sárral fedett kocsai állott az ajtó előtt. A kocsis föl-
nyitá a kocsai ajtaját, egy uri hölgy ugrott ki a köve-
zetre s könnyed léptekkel a boltba osont.

»A kocsai várni fog, mondá, fordítsa jól a zárt az
ajtóra, mert fontos mondani valóm van önnek.«

Mr Benson nem szólt semmit, hanem a gyertyával
kezdte vezetni a folyosón át vendégét, ki őt követte. Mi-
dön benn voltak, a gyertyát az asztalra tette és merev
tekintettel szemügyre vette a hölgyet. Fiatal, piros
arca volt; szemei csillogtak, ajkai remegtek, nagy, erős
testalkatu nő volt, egyszerű öltözetben és láthatólag
izgatott hangulatban.

»Nemde ön mr Benson, a pénzkölesző?« kérdezé
a hölgy.

»Szolgálatjára, s ezen kívül kereskedem használt
butorokkal, könyvekkel, régi szobrokkal és különféle
cikkkel, fali órákkal, zsebórákkal, ruhaneműekkel
és kölesön puskákkal.«

»Mult szerdán ön jelen volt Merriwood bérlő hol-
mijainak árverésén?«

»Igen is, ott voltam.«

»Mevette?«

»Mit?«

»Igaz, el is feledtem önnek megmondani. Nem is
mondhatom meg önnek. Mit adott ön az összes holmiért,
mit Cecil Greenben Merriwoodnál vett?«

»Nagyon jó üzletet csináltam, asszonyom, azt nem
akarom tagadni. — Az egész család eltűnt — egyetlen
közelebbi rokon sem él már. Körülbelül tizenöt — husz
fontot adtam az egésért.«

»Nem láthatnám a vett holmik jegyzékét? Adja el
nekem az egészet; szívesen adok önnek érte kétszáz
fontot.«

Mr Benson szájtátva hallgatta az uri nőt s azután
reá meresztve tekintetét így szólt:

»Nem, asszonyom, kétszáz font nagyon kevés; ha
kegyednek ez a holmi ennyit ér, akkor reám nézve
még értékesebb.«

»Emiatt nem fogunk összeveszni. Mit vett ön?
Ágyakat, kereveteket, szekrényeket? — Mutassa meg
a jegyzékét.«

Egy kosárból, mely íróasztalának könyvpolezán
állott, mr Benson kivette az árverési számlát.

Az urhölgy végig futott rajta s midőn már majd-
nem az egészet átolvasta, szemével egyet hunyorított.

»Itt van, mondá, amit keresek. Mit kér tehát az
egésért? De még sem! Hiszen nekem csak egyetlen
egy, jelentéktelen tárgy kell. A többi limlomot meg-
tarthatja magának. Adja el nekem csupán a tölgyfa
szekrényt négy fiókjával, s fizetek érte amit kíván.«

»Lehetetlen, mondá mr Benson elhalaványulva, s
egész teste reszketett. A szekrény már nincs itt, el van
adva, — elveszett.«

»Szerencsétlen ember! — kiálta föl az urhölgy.
Tönkre tett engem s önmagát. Ezen tölgyfa szekrény
mindkettőnkét gazdagokká tett volna. Miért nem hir-
dették ki a gazemberek az árverést? Én elmentem
volna, ha halálos ágyamon kellett volna is magamat
oda vitetni. Nem szerezhetné-e meg nekem újra e szek-
rényt? Ki vette meg? vajjon lehet-e őt pénzzel rábírní,

hogy adja vissza? Nevezze meg nekem a vevőt s én a szekrényt megszerzem magamnak.»

»A névre nem emlékszem többé. Ugy gondolom, egy ipswichi özvegy volt vagy nem ... egy liverpooli uriember, ki Amerikába készült utazni; de ha még nem ment volna el, könnyen meglehet, hogy a butort tőle visszaszerezhetjük. Persze, hogy e tekintetben bizonyosat nem ígérhetek.»

»Mondja meg nekem a címét. Elmegyek, ha szükséges Liverpoolba — sőt Amerikába vagy bárhová.»

»Talán kevesebb fáradsággal is megszerzhetjük, mondá rövid szünet után. De miért szeretné ön olyan nagyon birni azt a közönséges, egyszerű szekrényt? én jól megvizsgáltam, elhíheti nekem; egészen közönséges tölgyfa — nincs semmi titkos fiókja, semmi titkos rugója; semmi ilyesmi nincs rajta.»

»Én nem csalódom. Kívette ön a fiókokat, mikor a szekrényt vizsgálta? Megforgatta-e jól mindenfelé? Nem vette-e észre, hogy az egyiknek a feneké vastag és nehéz — sőt hogy kettős? hogy okmányokat, számadásokat, végrendeletet, nyugtákat és iratokat rejthet?»

»Nem, én nem fordítottam meg a fiókokat. Nem vagyok gyanakodó ember — megcsaltak, tönkre tettek.»

Az uzsorás annyira izgatottnak látszott, hogy a nőt ez meghatotta. »Hallgasson meg engem, mondá. Ha okosan fogunk eljárni, mind a ketten gazdagok lehetünk. Kész-e megosztani velem ami a szekrényben van?»

»Mi lehet hát benne? kérde Benson susogva. Van benne csakugyan valami?»

»Hogyan ígérnék másképen önnek érte százakat? kérde az urhölgy. De elbeszélék önnek mindent. Ismerte ön Merriwood bérlőt?»

»Nem, azt épen nem mondhatom, hogy ismertem őt. Egyszer eladtam neki egy ócska nyeret, s roppant lármát ütött, mert a nyereg párnája fölrepedt. Kénytelen voltam neki a nyeret fele áron átengedni. Így tudunk csak kiegyezni.»

»Ilyen volt ő, — fukar, szívtelen és makaes, egészen ilyen, mint mondják, életének utolsó éveiben. Hajdanta azonban egészen más ember volt ám.»

»Akkoron én még nem ismertem őt« — felele mr Benson.

»Én azonban ismertem, folytatá a nő, de nem volt esoda, ha megváltozott; mert szívét fájdalom gyötörte s családját gyalázást érte; ily dolgok megváltoztatják az ember érzületét.»

»Pedig jó dolga volt az életben, mondá az uzsorás. Mindenféle hivatalokat viselt. Én soha sem hallottam családját ért gyalázatról beszélni.»

»Vannak emberek, kik a dolgot másképen fogják föl. Volt neki egy lánya; husz év előtt az emberek csak a szép miss Merriwoodnak hívták. De szerencsétlenségére megismerkedett lord Rostokkal s megszökött vele, mert a leány atyja nagyon sokat adott az ő polgári állására s nem akarta tűrni, hogy leánya egy főranguhoz menjen férjhez. A ház, melyben azelőtt esupa öröm honolt, kihaltnak látszott. Merriwood Fülöp hálószobájába ment és elővette ezen kis tölgyfa szekrényt, melyben leánya ruháit tartotta. A fiókot kiürítette s megparancsolta nekem, kit házához vett s Janet hugom-asszonyának hitt, hogy a szoknyákat és a harisnyákat,

a kék selyem rokolyát, a halvány piros atlasz köpenykét szedjem föl s mindezt összevéve dobjam a tűzbe. A szekrény régi butordarab volt s már századok óta birta a Merriwood-család. Egykoron ebben a szekrényben tartotta ő is fontos okmányait; bérleti szerződésai, kötelezvényei s pergamentjei mind a középső fiókban voltak, de a legfelső fióknak kettős feneké volt s ezekben rejté el azon iratokat, melyek reá nézve kettős értékkel bírtak. Midőn a fiókokat kiürítette, kinyitotta a titkos fiókot, s elolvasta az abban levő leveleket. Nem tudtuk rávenni, hogy jöjjön le az ebédlőbe velünk étkezni. Midőn este felé fölmentem szobájába megnézni, hogy mit művel, egy ezer fontos bankjegyet mutatott nekem és így szólt: »Ha szegény gyermekem valaha megszorulna, ime gondoskodom róla; a pénzt a titkos fenék-fiókba teszem; ott fogja ön megtalálni. Amig élek, senki se nyuljon hozzá.« S amint ezt mondá, fölnyitotta a titkos fiókot, beletette a bankjegyet, egy lökessel a fiókot újra bezárta s nekem adta az ezüst tüt, melylyel a fiók rugóját meg kell érinteni. Azon idő óta senki sem nyult a fiókhoz, s ott hever benne az ezer fontos bankjegy nyomtatott lapjával felfelé fordítva.»

»S én harmincz shillingért adtam el e szekrényt egy szegény asszonynak, kiálta föl mr Benson, — én szerencsétlen, tönkre ment ember! Elvesztettem ezer fontomat. De megtalálom én még az én ifju emberemet; mindjárt kezdetben nem hittem neki; — de a boszu majd utol fogja őt érni!»

»S miért siettek olyan nagyon az árveréssel? — kérde az urhölgy. Én hat év előtt távoztam Cecil Greenből, de az ezüst tüt gondosan megőriztem. Hallottam, hogy beteg, — ő írta nekem, hogy már nem fog sokáig élni, s hogy ez a szekrény még mindig régi állapotában van. Akadályozva voltam rögtön elutazhatni. Ezalatt ő meghalt s eltemették. A butorokat elárverezték s a pénz oda veszett. Menjen ön, adjon érte amennyit akar, de a szekrényre szükségem van és akkor azután megosztunk az ezer fontoson.»

»Rögtön, kiálta Benson és fölugrott; de hol van az ezüst tü? Adja nekem ide, nem nagyon késő még ma éjjel kísérletet tenni.»

»Jól van, mondá az urhölgy, de a tüt magamnál tartom. Az ön dolga a szekrényt újra előteremteni; vagy ha megmondaná nekem a vevő címét?»

»Nem, nem! azt már magamnak tartom, felele az uzsorás ravasz tekintettel. Együtt fogjuk fölnyitni.»

»Holnap reggel kilencz órakor itt leszek, mondá a nő. Az egyezés áll. Már egy óra éjfél után. Jó éjt.« E szavak után kisetett a folyosóra s kocsijába ült.

»Mily bolond az a nő, azt hiszi, hogy egy titkos fiókot az ő ezüst tüje nélkül nem lehet kinyitni, mondá Benson. Jó éjt!»

Az eső egész éjjel szakadt. Benson hallá, amint a födelet s az ablakokat korbácsolta, míg ő ébren feküdt ágyában. Mihelyt szürkülni kezdett, fölugrott és felöltözött. Abbeyfield Lane 2. számú házába sietett, s midőn az ajtó előtt volt, megtapogatta zsebét, hogy vajjon az arany tekeresek rendben vannak-e, mert elhitette magával, hogy az arany esillogásának gyorsabb hatása lesz, mintha csak ígérgetni vagy bankjeggyel akarna fizetni.

Rendben voltak. Három tekeres, mindegyikben száz font értékű arany.

Kopogtatott. »Fölkelt már Mrs Truman?« kérde a kuleslyukon át. Senki sem felelt, de nemsokára kalapácsütéseket hallott. Erősebben kopogtatott s a kalapácsütések elhallgattak. Az ajtó fölyvilt s aki fölyvította az Mrs Truman unokaöcöse volt.

»Ejnye! ki hitte volna, mondá, hogy ön oly korán ide jő?«

»Üzleti dolgok hoztak kedves uram. Tegnap tévedtem s nem az igazi butordarabot hoztam el kedves nagynénjének. Remélem, hogy az öreg asszonyság jól érzi magát.«

»Oh, nagyon jól, mondá az ifju, egy kissé fáradt, mert sokáig fén volt az éjjel, de nagyon örül a szekrénynek, azt is mondhatom önnek. Épen azzal voltam elfoglalva, hogy a fiókokat jobban bele igazgassam. A legfelső, ugy látszik, egy kissé mozog.«

»Ez a hiba megrontja az egésznek a beesét, mondá Mr Benson, legyen szíves nekem a szekrényt visszaadni. Választása szerint a legjobb butordarabot adom érte cserébe.«

»Oh, nem, nem! felele az ifju, még nem volt időm jól átkutatni. Hisz előre megmondtam önnek, hogy régi családi butorokban olykor kincs van elrejtve.«

Hosszu szünet állott be. Mr. Benson számígtatni kezdett. Elejénte susogva beszélt, azután ékesszólásának egész kifejezésével ismételte kérését s végre a szakadó esőben távozott a drága szekrényvel. Sietett boltjába, ott a földre tette a terhet, kirántotta a legfelső fiókot és egy darabka papírt látott fenekére ragasztva. Ez volt talán az ezer fontos bankjegy? Dörzsölte szeméit, hogy jobban olvashassa a rajta levő következő szavakat: »Kvíttek vagyunk. Georg Evans.

* * *

»Nem rossz tőke, hogy vele sikert tudjunk kivívni«, mondá ugyanazon ifju, kit ez elbeszélés elején ismerni tanultunk. — Mrs Truman és Janet hugomasszony, mind a három egy személyben, mert Georg Evans a fiatal színész három szerepet játszott — különféle női ruhákat rakva el bőröndjében, a »Galambhoz« ezimzett vendéglő kis hálószobájában. »Ez a Truman néni rövid fekete köpenye és ez a Janet hugomasszony kalapja. Ha az abbeyfieldlanei ház bérét, a kocsit és ezen szekrénykét s a Bensonnak adott hat pencet beszámítom, ugy hiszem, hogy ezzel a vén uzorás lelkismeretét megnyugtattam, mert épen kétszázharmincz fontot fizetett nekem, amit atyámtól kölcsön vett, kilenczévi kamattal.«

Az álom.

— Beszély. —

Abbé Boncoeur, egy szajnavölgyi kis falu plébánosa, tiszteletreméltó, szelid lelkű, rendkívül megnyerő modoru aggastyán volt. Az iránta való érdeklődést lényegesen fokozta a homály, mely multját fődte, s melyet környezete nagyon szeretett volna szellőztetni.

Kezdetben művész volt, harminczéves korában

hirtelen papi pályára lépett s előbb hitszónok, majd missionarius és utóbb fogházi lelkész lett. Ezerféle találgatásokban törték az emberek fejüket, kutatva az okot, mely őt ily nehéz hivatás választására bírta, de nem tudták megfejteni, mert az abbé nem beszélt soha multjáról. Csak annyit tudtak róla, hogy alamizsnái kifoghatlanok voltak, valamint jótékonytsága; mindenütt ott volt, hol segélyre és vigaszra volt szükség.

Egy a faluban lakó előkelő gazdag család, mely az aggastyán nagy tudományosságát becsülni tanulta, reá bízta két fiának nevelését. A gyermekek nagy szeretettel s odaadással csüngtek rajta. Az öreg abbé igen szívesen tartózkodott ezen háznál, hol két fiatal szívet képzett az élet számára, s igen gyakran a család körében tölté az estéket.

Szép nyári estéken a nagy fák alatt szokott ülni a ház előtt, honnan a legszebb kilátás nyílt a falura és a völgyre: itt beszélt azután, barátaitól környezve, kik közé a vidék orvosa is tartozott, azon országokról, melyekben mint missionarius működött.

Az orvos, ki egykor a hadseregben szolgált, gyakran hozott föl részleteket katonai életéből: ezen elbeszélések mulattatták az ifjakat s egyszersmint megismertették őket az emberi élet veszélyeivel és különböző helyzetével.

Egy este a beszélgetés az ember belvilágának megmagyarázhatlan jelenségei körül forgott, melyeknek sokan föltétlen hitelt adnak, mások ellenben tagadnak, míg maguknak nem volt alkalmuk tapasztalni. Az orvos tapasztalataiból több esetet említett megmerevedésekről, melyeket sebesülteknél vagy amputáltaknál tapasztalt.

»Még egy esetet akarok önöknek elbeszélni mondá, mely nem kevésbbé meglepő, s melyet én soha sem tudtam magamnak megmagyarázni.«

»Katoniorvosi kinevezésemet megkapván előkészületeket tettem az elutazásra ezredemhez, amint egy este lefeküdtem s egy magában véve jelentéktelen álmom volt, mely azonban azért volt meglepő reám nézve, mert sem gondolataimnak, sem valamely eseménynek nem volt visszasugárzása. Midőn másnap mint rendesen anyámnál reggeliztem, elbeszéltem neki álmomat:

»Képzelnéd-e anyám, hogy az éjjel avval a kis fiuval álmodtam, kivél gyermekkoromban a metzi piacon lapdáztam? Nem hiszem, hogy az utolsó tizenöt év alatt csak egyetlen egyszer is eszembe jutott volna ez a pajtásom.«

»Melyikről beszélsz?« kérdezé anyám.

»Arról a kihívó tekintetű, fekete, göndörhaju kis fiúról, ki néha egész nap nálunk tartózkodott.«

»Nem Georgesnak hívták?« mondá anyám.

»Igen, Georgesnak, de mi is a családi neve?«

»Ugy hiszem, Latournelle«, felele anyám.

»Ugy van, csakugyan Latournelle a családi neve.«

Még reggelinél ültünk. Csengetnek, egy napbarnított ifju lép be, bemutatja, megnevezi magát. S ki volt ez az ifju? Senki más mint Georges Latournelle! Egy szíveségre akart felkérni, melyet csak én tehettem meg neki. Három nap óta keresett, csak annyit tudott, hogy orvossá lettem s csak a kórházakban tett hosszas tudakozódások után jutott ezimem birtokába.

Anyám elhülve nézett reám, oly ámulatba ejtette álmodó összetalálkozása a fiatal ember megjelenésével.

Ezt a történetet soha sem feledtem el, s már nagyon sokat törtem rajta a fejemet.

Az abbé ezen elbeszélés alatt mély gondolkodásba esett s hallgatott; végre megszólalt és elmondá, hogy neki is volt hasonló álma, mely azonban borzasztó értelemmel bírt s életére döntőleg hatott.

Kérték, zaklatták valamennyien, hogy beszélje el.

»Jól van, el fogom beszélni, felele komolyan, mert napjaim köztetek már hanyatlóban vannak. Most mindnyájan megérthettek engem, tevé hozzá s eközben a két ifjura nézett; ismerjétek meg hát azon eseményt, mely engem harmincz év előtt az oltár lábaihoz vezetett.«

Anyai nagybátyám nevelt, ki époly híres volt a vegytan terén szerzett érdemeiről, mint szerencséséről, mert a tudomány egy véletlen által őt gazdaggá tette. Nem ismert más szenvedélyt, mint a tanulmányt; annak szentelte életét; egész idejét és vagyonát kísérletekre fordította, melyek másokra hasznosak, neki pedig gyümölcsözők voltak.

Nejét korán elvesztette, s minthogy gyermektelen, én pedig egyetlen unokaöcsése voltam, örökbe fogadott s egész vagyonát nekem szánta. Nagyon hamar hozzá szoktam azon gondolathoz, hogy egykoron nagy vagyon felett fogok rendelkezni, s átengedtem magamat az élet élveinek.

Alkalmam volt tapasztalni, mily befolyása van a pénznek, mert mint a gazdag B... örökösét mindenféle a legnagyobb figyelemben részesítettek, én azonban

más előnyök által akartam társaim fölött kitűnni, nem vagyonom által; s ez okból oly szorgalommal fektettem tanulmányaimnak, hogy nem sokára megizlelhettem a nagyszerű siker örömét.

Minthogy iskoláim bevégeztével nagy hajlamot éreztem a művészet iránt, Vien műtermébe léptem. Vagyonom ott is sok élvhajász fiatal embert vonzott hozzám, kik nagyon szerettek általam minden alkalommal megvendégtetni.

Nagybátyám, ki csak tudományos munkáinak élt, nem sokat törődött azzal, hogy mit csinálók.

Vien, ki meggyőződött róla, hogy művésznek születtem, bátorított, hogy utazzam a nagy mesterek műveinek tanulmányozására: »Hisz neked van elég pénz s követheted hajlamaidat; csak egyet tanácsolok neked, ne lépj a nyilvánosság elé, míg teljesen érettnek nem érzed magad s nem hiszed, hogy szakadatlanul egyenlő eredménynyel fogsz dolgozni.«

Ezen szavak annyira meggyeztek ohajításaimmal, hogy én az ifju kor önzésével és könnyelműségével elhagytam nagybátyámat, kinek pedig szüksége lett volna rokoni támaszra. Beutaztam Hollandiát, Belgiumot, Spanyol- és Olaszországot, meglátogattam a képesarnokokat és műtermeket a legszigorubb lelkismertességgel, azonban csak igen ritkán irtam nagybátyámnak, ki mindazáltal soha sem feledkezett meg rólam, s rendszeren ellátott nem csak elegendő uti költséggel, de lehetővé tette, hogy azon városokban, hol hosszabb ideig tartózkodtam, kellemesen s kényelmesen élhessek.

(Folytatása következik.)

T Á R C Z A.

A középfrikai katolikus missziók.

A Herder kiadásában Freiburgban megjelenő »Die katholischen Missionen« című kitűnő havi folyóirat érdekes cikkekben ismerteti a középfrikai missziók működését. Lehetetlen a legnagyobb tisztelettel s bámulattal el nem telnünk azon férfiak iránt, kik vissza nem riadva a sok nélkülözéstől, szenvedésektől, nem felve a biztos haláltól, mint valódi keresztény hősök fáradoznak szent vallásunk hirdetésében s a keresztény civilizáció terjesztésében.

A katolikus apostolságnak az újabb korban kevés misszió okozott oly roppant fáradoalmakat s került oly óriási áldozataiba, mint a Ryllo Miksa lengyel jezsuita által 1846-ban alapított középfrikai misszió. Alapítója alig nyomult Sudan fővárosába, rövid idő múlva (1848. június 17.) maga is az éghajlat áldozatává lett. Utóda, dr. Knoblecher csak tíz évig folytathatta a megkezdett nehéz munkát, a halál őt is elragadta, s ezen rövid idő alatt már husz missionarius szállt előtte a sírba, valamennyi a legszebb férfi korban. Hiába keresett utóda dr. Kircher egészségesebb hitküldérségi központot, hasztalanul siettek segélyére 1862-ben Rheinthalér és még harmincznégy szent-ferencz-rendi atya, a halál az ujon érkezettek között oly borzasztó pusztításokat vitt végbe, hogy három év múlva valamennyi megkezdett misszió-állomást abban kellett hagyni, Khartumban pedig csak két szerzetes atya és egy világi testvér maradt. 1846 óta negyvennél több missionariusnak került életébe vagy egészségébe

ezen tövisteljes pálya, mignem a propogandának 1872. május 21-ikén lehetővé lett ezen látszólag már fentarthatlan művet új életre kelteni.

Don Daniel Comboni, olasz világi pap fáradhatlan buzgalma kezdeményezte és készítette elő ezen új mozgalmat. Ő már 1857-ben működött Khartumban dr. Knoblecher alatt, betegség folytán azonban kénytelen volt hazájába visszatérni. Egészsége helyre állván, fáradhatlan tevékenységet fejtett ki, hogy az elhagyott s látszólag elveszett misszióknak új segéderőket szerezzen, eszközöket s utakat teremtsen s újbóli tartós megalapítását eszközölje. 1872. júniusban IX. Pius pápa kinevezte őt ezen misszió provicariusává s Comboni még ugyan azon évben elutazott Egyiptomba.

A hős és bátor csapat, mely ily előzmények után csatlakozni mert hozzá, 1873. január 26-dikán szállt a két nagy nilusi bárkára, mely őket Sudanba volt szállítandó, hol annyi missionarius lelte már sírját. Harminczan felül voltak, missionariusok, világi testvérek, szerzetesnők, fekete vallástanítónők, kik Nápolyban képeztettek, világi segéd munkások és a nápolyi intézet néger növendékei. A missionariusok, Don Pius Hadrian kivételével, valamennyien olaszok voltak. Az asztalos, a gépész is, kik a karavánokhoz csatlakoztak, szintén olaszok voltak, a pénztárnok azonban egy szakértő kairói örmény.

Május 4-én a karaván szerencsésen megérkezett a fehér és kék Nil egybefolyásánál, Khartumba, s az ottani keresztények által nagy lelkesedéssel fogadtatott. Monsignor Comboni kíséretének egy részét itt hagyta és tovább utazott El-Obeidbe, Kordofan fővárosába, hová június 19-ikén megérkezett s a katolikus lakosság részéről nagy örömmel fogadtatott. Ezen utazás rész-

leteiről Comboni múlt évben készített jelentéséből álljanak itt a következők:

»90 napi hosszú és fárasztó utazás után megérkeztünk Sudan, egyiptomi tartomány fővárosába. Itt az osztrák-magyar konzul, a khartumi pasa, az összes katolikus lakosság, sőt még a nem katolikusok és a mohamedánok részéről is ünnepélyes fogadtatásban részesültünk. A missionariusokat elhelyeztem azon tekintélyes lakház nagy helyiségeiben, melyet elődöm dr. Knoblecher a katolikus Ausztria gazdag adományaiból építtett. A missió szerzetesnői és a néger vallásitanítónők részére egy évre egy házat béreltem, mely egy elhunyt máltai tulajdona volt. Egy egész hónapi időt vett igénybe ezen intézetek szervezése s a khartumi missió új kormányzatának rendezése. Carcereri atyát főnökül hagytam itt s melléje segédül kineveztem Don Pasquale Fiorit, veronai intézetem tagját. Azután elutaztam Khartumból a kormánynak egy hajóján, melyet a főkormányzó, Ismael pasa ó excija volt szíves rendelkezésemre bocsátani. Miután a fejedelmi fehér folyamon 127 mértföldnyi utat tettünk fölfelé, Tura-el-Kadrahban szárazföldre léptünk s 28 tevént tettük meg az utat Hassanieh sűrű erdőterületén és Kordofán forró pusztáin keresztül.

»Junius 19-kén érkeztünk El-Obeidbe, nagy öröme mindenkinél, különösen pedig Kordofán főkormányzójának, ki alkalmasint félelemből egy nappal előbb ideiglenesen felfüggesztette a rabszolgavásárt, mely ezen népes főváros nyilvános terein eddig rendszeren tartatott. Minthogy nem volt elég szerzetesnő velünk, hogy Kordofanban a növendékek számára állandó intézetet állíthassunk, s minthogy Közép-Afrika minden missiójánál a női lakosság oktatását és nevelését nők vezetésére kell bízni, Faustina Stampais unokahugomat, ki eddig Khartumban működött, El-Obeidbe rendeltem. Ő azelőtt Nagy-Kairóban a néger lányok intézetében rendkívüli buzgalmat tanusított. Őt és két néger vallásitanítónőt egy alkalmas házban elhelyeztem, hogy a néger nők oktatását vezessék, kik mint rabszolgánők netalán hozzájuk menekülnének. Később midőn egy nagy ház vásároltatott, s rendeztetett be, melyet a négerítéztől a főut választ el, ennek vezetését is unokahugom vitte egész 1874. február haváig, amikor ezen intézetet átadta a szent József-apáczáknak.»

A missió első szükségeiről ekként gondoskodva lévén, a Comboni vezetése alatt álló Carcereri, Franceschini és Wisniewski missionariusok 1873. ősszel kirándulást tettek Dalonba, a nubai négerék közeli területére, hogy alkalmas helyet keresenek egy missió felállítására. Msgr Comboni maga azonban még decemberben egy új nagyszerű missió-intézetet alapított magában Khartumban, hol a missió összes női személyzete elhelyeztetett. Alig engedélyezte a propaganda a következő évben egy új missió alapítását a nubai-négerék között, msgr Comboni sietett azonnal több missionariust, világi testvért és szerzetesnőt küldeni oda. 1875. nyarán maga is követte őket, hogy Kordofánt és Gedel-Nubát meglátogassa.

»Mária mennybemenetele napján, így ír Comboni, harmincz tevéből álló karavánal El-Obeidbe érkeztünk. Itt tizenhat felnőttet megkereszteltem, kiket a missionariusok és apáczák a vallás tanáiba már bevezettek, s több katolikust a bérmálás szentségében részesítettem. Szeptember 15-ikén néhány missionariussal és apáczával utra keltem Gebel-Nubába. Tizenkét tevé vittünk magunkkal. Ötöd napon a singokani erdőben egy haramia baghara arabbal találkoztunk lóháton, az Omur-fajból; egy főveget ajándékoztam neki, tudniillik egy hosszú széles darab selymet, melyet feje körül göngyölített oltalmul a nap égető

sugarai ellen, s meghagytam neki, hogy jelentse mielőbbi megérkezésünket a nubának vagyis az első főnöknek s a missionariusoknak. Az arab, újabb borralaló reményében, megsarkantyuzta lovát s elvágtatott Dalonba. Örömteljes meglepetésünkre a nagy főnök felnapra utra előnkbe jött, lándsások s ötvennél több nubai néger kíséretében, kik részben puskákkal voltak fölfegyverezve s bennünket nagyon barátságosan üdvözöltek. Alig pillantott meg engem a főnök, leszállt lováról, tevém felé közeledett, megcsókolta kezemet s ismételt mély hajlangások között, kordofáni arab tájnyelven így szólt: »Isten küldött nekünk téged, minden rendelkezésedre áll, családaink, marháink, teheneink, juhaink, kecskéink, kunyhóink, szántóföldjeink. Te vagy a mi atyánk, s mi gyermekeid vagyunk; mindent teljesíteni fogunk, amit parancsolni fogsz nekünk, s mi boldogok leszünk.«

»Ezen nagy udvariasságot részemről barátságosan fogadtam s azt feleltem, hogy épen azért jöttem, hogy atyjok legyek, és hogy ha ők jó gyermekek lesznek s a missionariusok és az apáczák tanításait követni s a mi szabályainknak eleget tenni fognak, valamint ezen a földön úgy haláluk után a mennyben boldogok lesznek. Az egyházi és világi főnöknek azt mondtam, hogy alattvalóinak jó példát mutasson engedelmes követésében mindannak, mit nekik Isten nevében tanítunk, s ezen szavak után Cogin Cakum (a főnök) segítségével tevémől leszálltam.

»Az éj gyönyörű volt. A hold ezüst fényben uszott az égen a csillagok miriádjai között. Egy kedves síkságon terítettük le matrácainkat, s egy takarón, melyet a földre terítettünk, költöttük el vacsoránkat és vígan csevegve oltottuk szomjunkat a Nuba vizével. A jó vadak egész éjjel őrt állottak mellettünk, nagy tüzekeket raktak, részént, hogy a ragadozó állatokat tőlünk távol tartsák, részént hogy kissé maguk is melegegjenek. A nagy főnök királynak képzelhette magát egy közönséges katonapokrócz birtokában, melylyel éjjel takarózott; mert midőn hajnalban kérdeztem tőle, hogy jól aludt-e, jókedvűleg felel: »Hogy ne aludtam volna a jó Isten oltalma és ily jó takaró alatt? (Európában ily takarónak 2—3 forint lenne az ára). Ajándékokat magammal viszem és székvárosomban éjjelenként mindig azzal fogok takarózni.«

»Ezután a főnök lovára ültem, melyet azonban egy szolgának vezetni kellett, mert amióta egy tevé levett s balkarom eltört, nagyon nehezemre van a lovaglás. Dében a nép és az alcogiurok (papok) örömlövésai s rivalgásai között a missió-ház sővényéhez értünk, hol az intézet főnökei s a missió többi tagjai rendkívüli örömmel üdvözöltek bennünket. A fogadtatás, melyben a nubai-négerék és főnökük részesített, a legelőzékenyebb s a legbarátságosabb volt. Meglátogattak különböző »gnumák«-k is, egy rendkívül vitéz, vad nép, mely egészen meztelenül jár. A gnumák nagyok, természetök szabályos és igen harcziások. Rabló támadásaiknál a muzulman gimballákat, kiket rabszolgaságba akarnak hajtani, kegyetlenül mind megölik. A körül fekvő magaslatok lakói is mind hozzám jöttek, s alapos reményem van, hogy e vidékeken sok jót művelhetek, többet mint azon helyeken, hol az izlammal e nép már megismerkedett. Minthogy azonban itt is a babona ellen kell küzdenünk, s a legbadarabb szokások és szertartások uralkodnak, melyekkel az általok Onurunak nevezett szellemnek szolgálnak, mindenekelőtt szükséges, mielőtt az evangéliom hirdetésének apostoli művéhez fogunk, a nubaiak nyelvét tanulmányozni; mert az arab nyelvvel itt nem lehet boldogulni.«

(Vége következik.)

— A „Katholikus Hetilap”-ra, mely a legtöbb egyházmegyében a nagyméltóságú főpásztorok kegyes engedélye folytán az egyház pénztárából is megrendelhető, folyvást előfizethető, a lap élén olvasható előfizetési feltételek mellett. Ajánljuk azt a katolikus irodalom barátainak szíves pártfogásába.

RÖVID HIREK.

— Legfelsőbb adományok. A király ő Felsége a bakonyi r. kath. hitközség iskolája fölépítésére s a bodrogolaszói görög kath. templom felszerelési költségeire 50—50 forintot; a lébenyi r. kath. templom helyreállítására 500 frtot, a dévai reáliskolái táptintézet segélyezésére, a maga és ő Felsége a császárné és királyné nevében 300 forintot adományozott magánpénztárából.

— A belga királyné ő Felségénél Szent-Antalon f. hó 8-ikán egy tizenhét tagú küldöttség tisztelettel Selmeczről. Ocsosvsky Vilmos polgármester tolmácsolta a város hódolatát, hangsúlyozván beszédében, hogy a királyné atyja, József nádor mély emléket hagyott a magyar nép szívében. A felséges asszony meghatva felelt magyar nyelven: »Őrizzék meg boldogult atyám emléket továbbra is szívekben, mint én őrzöm szívemben első hazám, Magyarország emléket.« A küldöttség lelkes éljenzéssel távozott. — A királyné bevárja unokája keresztelőjét, azután visszatér Brüsszelbe ezüst lakadalmára.

— A pápa ő Szentsége augusztus 9-dikén kelt legfelsőbb kéziratával Lorenzo Nina bibornokot nevezte ki államtitkárává és az apostoli paloták praefectusává, nemkülönben a szentszék javainak igazgatójává. Nina bibornok született Recanatiban 1812. május 12-kén; bibornokká 1877-iki márczius 12-ikén nevezetett ki.

— Egyházi kinevezések. A király ő Felsége Viter Bertalan váci kanonoknak a guechi vagy guethi czimz. apátságot, Tanács János váci kanonoknak a bewi vagy bení czimz. prépostságot; Mester István győri kanonoknak az itői czimz. prépostságot, dr. Bertha János győri kanonoknak a turolí vagy turolí czimz. prépostságot adományozta; továbbá Juriss Mihály privígyei plébános és kerül. esperest, valamint Paulovics József turóc-szucsányi plébánost és kerületi esperest a besztercebányai székeskáptalan tiszteleti kanonokaivá kinevezte.

— Nagylelkű iskolabarátok. Pántöcs József pozsonyi prépost-kanonok a bori r. kath. iskola építési költségeinek fedezéséhez 2500 forinttal járult, gróf Erdődy Ferencz pedig Geesény nevű nagy birtokán a cselédség gyermekei oktatása céljából iskolát állított és tart fön. A közoktatásügyi miniszter nevezetteknek a népnevelés érdekének előmozdítását célzó hazafias áldozatkészségeért elismerő köszönetét nyilvánította.

— A Kemény Zsigmond-társaság múlt hó végén tartott közgyűlésén az elnök, b. Apor Károly jelentette, miszerint a királyné ő Felsége 100 forintot adományozott a társaságnak. Ezután több alapítványt jelentett be; az alapítványi tőke már több ezerre rug. A Teleki-könyvtár rendezéséhez már hozzá fogtak s az unikumokat ki fogják adni.

— Szigetvár halhatatlan hősének emlékkövet készítették Szigetvár és vidéke fiai, s szeptemberben lesz az ün-

nepélyes leleplezés. A talapzat magyarhoni vörös márványból van, magassága kilenczedfél láb, szélessége ötödfél láb; két oldalán fényesített felirati lapokkal. A felírás az egyik lapon, az Akadémia ajánlatára, ez: »Zrinyi Miklósnak Szigetvár és vidéke. Szigetvár hősi védelmében elesett 1566. szept. 7-én. Ez emlék felállítottatott 1878.« A másik oldalon Vörösmarty eme sorai:

»Honfi! ha fellépendsz düledék várára Szigetnek,
Sirva ne említs szót sajnós eleste felől;
Ott hős Zrinyi körül bátor daliái nyugosznak,
Gyöngé panasz-szózat bántja nagy álmaikat.«

A gúlsalaku talapzat fölött Vandrák Sándor budapesti lakos által ércbe öntött oroszlán áll, lábai alatt hadi jelvények, félholdas zászlók, lándzsák, bilincsek, fegyverek. A mű terve és kivitele általában sikerültnek mondható.

— Egy kis csodafiú ragadta a múlt héten bámulatra rendkívüli tehetségével a főváros közönségét. Frankl Mórincz még csak négy és fél éves, sem olvasni, sem írni nem tud, a számjegyeket nem ismeri, de pár perc alatt fejszámolással oly nehéz kérdéseket fejt meg, melyek másoknak papíron is hosszú időbe s fáradságba kerülnek. Valaki a többi között azt a kérdést adta neki, hogy hány perc folyt le Krisztus születése óta vagyis 1878 év, hét hónap, három nap s tizenkét óra alatt. A gyermek elkezdett rögtön hangosan számolni s pár perc alatt kimondá: 988.384.340 perc. — Atyja európai köruttra készül a kis fiúval.

— Bosznia és Hercegovina megszállása csapataink által, mint előre látható volt, sok véráldozatba fog kerülni. Már eddig is több ütközet vívatott, melyekben csapatainké volt ugyan a győzelem, de még sokat kellend küzdeni, míg a nyugalom helyre fog állani. Az első áldozat 45 huszár élete volt. A fölkelők lesbe csalták a Maglaj és Zepese közti Bosna-szorosban kémszemlére küldött huszár századot, azután rejtekeikből megtámadták minden oldalról, elvágva hátuk megett az utat. Csak huszáraink hősiessége volt képes, nagy veszteséggel kivágni magát. A fölkelők az elesetteket és megsebesülteket iszonyuan megcsonkították. Augusztus 5-ikén csapataink Maglajnál meglepték a fölkelőket és sokat megöltek közülök; a foglyok közül pedig azokat, kiknél az elesett huszárak holmijából valamit találtak rövid uton agyonlőtték. Folyó hó 6—7-dikén Zepczénél és Jajczánál is véres ütközetek folytak s a fölkelők mindenütt nagy veszteséggel megverettek és számosan foglyul estek.

Halálozások. Brielmayer Máté pozsony-kerületi póstaigazgató 63 éves korában; 43 évig szolgált kitünő buzgalommal és szakértelemmel. — Gróf Forgách Kálmán Thuzseron szélhűdés folytán, élte 55. évében. — Czuppon György ügyvéd és kisbirtokos Irsán, élte 91 évében. — Jancsó Gyula megyei tisztviselő, S.-A.-Ujhelyen 54 éves korában. — Báró Baldácsy Antal f. hó 9-ikén Rohitson szélhűdés folytán.

— Eugenia excelsászárné több napig Bécsben időzött s minden oldalról előzékeny és szíves fogadtatásban részesült. Ő Felsége s több főherczeg látogatást tett a császárnénél, melyet ez viszonzott. Sebőnbrunnban ő Felsége ebédet adott Eugenia tiszteletére. A császárné már Bécsből elutazott. — A király ő Felsége a múlt héten meglátogatta Vilmos császárt Tepliczben; ő Felségét nagy lelkesedéssel s fényvel fogadták, hintáját elárasztották szebbnél szebb koszorúkkal. A király csak egy napot töltött Tepliczben. — Haymerle József őrnagy, a bécsi sakkklub elnöke, egykor vitéz katona, 84 éves korában meghalt.

— Alfonso, spanyol király nagyszerű mouzoleumot fog építtetni elhunyt nejének, Mercedes királynőnek; a király évenként egy millió reált ad az építési költségekre, melyekhez a

Montpensier hercegpár, az asturiai hercegnő s Izabella exkirálynő szintén nagy összegekkel fognak járulni. — Pallavicino-Trivulzio marchese, Cavour gróf egykori párthive s az olasz egység kieroszakolásának egyik fő-főtámasza f. hó 5-ikén Rómában meghalt. — A világ-tárlat magyar festményeiről Cherbuliez Victor érdekesen és nagy elismeréssel ír a »Revue des deux mondes« legújabb füzetében. — Fratesiben, Oláhországban nagy löporrobbanás történt, mely alkalommal 55 ember meghalt, 31 megsebesült. — Birma fővárosa, Mandalay június havában porigégett, 2300 ház, számos templom, arany és ezüst bálványaival s egyéb kincseivel lett a tűz martaléka. Egy század alatt ez a harmadik székváros, mely ily módon tönkre ment, most egy negyediket kell alapítani. — A quinoi szent Tamás ereklyéit Toulouseban f. évi július 24-ikén emelték ki s helyezték át más helyre sz. Sernin templomában. Az ünnepélynél két érsek, három püsköpök és még számos egyházi méltóság volt jelen.

IRODALOM.

— A »Katholikus Hítség« című egyházi folyóirat szerkesztését, Sajóvölgyi S. G. Ferencz ettől visszalépvén, a 3-ik számmal dr. Toldy László budapest-tabáni segédlelkész veszi át. Az új szerkesztő kijelenti, miszerint folyóirata jól felfogott érdekében és egyházi állásából kifolyólag is természetesen kötelességének ismeri annak a főpásztori jóváhagyást kinyerni s ennek folytán a jövő füzet, mely már az ő szerkesztése leendő, az egyházi hatóság jóváhagyásával fog megjelenni. Igéri továbbá, hogy eredeti beszédek is fog közölni, végre ügykezni fog a segédlelkészek számára módot s eszközt nyerni arra nézve, hogy a folyóiratot nagyobb anyagi megterhelés és nélkülözés nélkül is megszerezhesék maguknak.

MINDENFELE.

Az arany olajbogyók. Don Juan de Velasco »Quito története« című munkájában a következő érdekes történetet beszéli el: »Midőn 1720-ban Postayenban voltam, egy férfiúról beszéltek nekem, ki daczára óriási vagyonának, melyet ifjúságában összehalmozott, a legnagyobb nyomorban halt meg. Egyik lányának férjhezmenetele alkalmával fényes ünnepélyt rendezett: a gazdag terítékű asztalon a többi között egy tál volt olajbogyókkal, melyeken levelek s gyümölcs volt, de tömör aranyból s rendkívüli művészettel a csalódásig híven utánozva. Ezen királyi lakoma egyik vendége dr. Don Juan Mosquera, egy tiszteletre méltó pap, ki erényei és tudományossága által közbecsülést és szeretetet vívott ki magának, s kitől ezen történetet hallottam, bensejében megbotránkozott ezen örült pazarlás felett; — de valamint a többi vendégek úgy ő is több ily olajját kapott ajándékba. Haza érkeve gondosan papirba göngyöltte, fölírta a papírra az ajándékozó nevét és azt a napot, melyen az ajándékot kapta, azután eltette íróasztalába. Husz év múlva a pazarlónak gyermekei alamizsnáért kopogtattak a pap ajtaján. Midőn az egyik gyermek előadta kérelmét, a jólelkű öreg azt mondá, hogy ő nem alamizsnát akar adni, hanem csak egy ajándékot visszaszolgáltatni; ezzel kivette íróasztalából az arany olajbogyókat s átadta a gyermekeknek.«

Egy híres hegedűvirtuoz hivatalos volt ebédre egy gazdag angol lordhoz. Röviddel az ebéd előtt a lord hozzá ment s kérte, hogy hozza magával hegedűjét. »Bocsánatot kérek, mylord, jegyzé meg, a hegedűm nem eszik.«

Aranyszavak. Aranyodat s ezüstödet előbb mérlegre teszed, mielőtt kiadnád; miért nem mérlegeled szavaidat is az aranymérlegre? Egyetlen szó több kárt okozott neked s másoknak, mint ezer darab arany.

Az első hajport a ballada-énekesek hozták 1614-ben a st-germaini vásárra. 1795-ben Nagy-Britanniában 50,000 fodrász volt, kik évenként átlag 18,250,000 font finom lisztet használtak föl. Ezen lisztmennyiségből 2,630,000 jó nagy kenyeret lehetett volna sütni, melyből naponként több ezer szegény ember jönlakhatott volna. S ezen lisztmennyiségbe nincsenek a katonák s azok befoglalva, kiknek nem kellett fodrász, mert maguk porozták be hajukat.

Dr. Ratcliffe. Londonnak egykor legkeresettebb s legkedveltebb orvosa, annyira szerette az italt, hogy későbbén egészen elhanyagolta hivatását s végre a tudományra teljesen elveszett. Egy napon egy borházban ült, amint egy ur lélekszakadva berosant s izgatottan fölkiáltott: »Az Isten szerelméért, orvos ur, jöjön rögtön velem, nöm haldoklik!« — »Remélem, megengedi, hogy boromat előbb kiigyam«, mondá nyugodtan az orvos. Az aggódo férj azonban, ki emberét ismerte s izmos erős legény volt, megragadta az orvost és kivitte a kocsmából. Reszketve a dühtől dr. Ratcliffe elejente egy szót sem birt szólni, azután fölkiáltott: »Oh goromba paraszt, számár! Várjon csak, most boszúból csak azért is kigyógyítom a feleségét!«

Dante és macskája. A híres költő azt vitatta egyszer barátjával, Cettoval szemben, hogy a mesterség hatalmasabb a természeti ösztönöknél s ennek bizonyítására macskáját hozta föl, melyet ő úgy megtanított, hogy az állat teljesen legyőzve természetes félénkségét első lábaival égő gyertyát tart, mikor Dante este olvas. »Azt látnom kell előbb, mielőtt elhinném« mondá Cetto. — Kitéztek tehát egy estét a bizonyításra. Cetto a kijelölt órában megjelent egy fődött tálal hozva magával. Dante leült, Cetto vele szemben foglalt helyet s valóban látta, mily türelmesen tartja a macska lábaival az égő gyertyát. Hirtelen fölemelte Cetto a magával hozott tál födelét s egy pár egér ugrott ki belőle. A macska erre elejtette a gyertyát s rohant az egerek után. »A természet győzött!« mondá Dante mosolyogva.

Társulati Értesítő.

Szent-László-Társulat.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére. frt kr.	
Blüm elhuber Ferencz esztergami kanonok alapítványa	30 —
Juriga János esztergami kanonok alapítványa	30 —
Bubla Károly cz. püsköp alapítványa	500 —
A szolnoki kath. nagy-gymnasium tanárai és ifjusága	52 —

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1878. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület.)